

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

מעצר בפיקוח אלקטרוני - אופיו ומהותו

כאשר אזרח נחשד בביצוע עבירה ומתקיימים תנאים המצדיקים את מעצרו לצורך ניהול החקירה בתיק, יכול בית המשפט לקבוע חלופות מעצר שיש ביכולתן לתת מענה הולם לצרכי התיק והחקירה. בין השאר, רשאי בית המשפט לשלוח את העצור למעצר בית, לקבוע תנאים המגבילים את חופש התנועה של העצור או להרחיק את העצור מסביבת מגוריו. בנוסף, בית המשפט רשאי לשלוח את העצור למעצר בפיקוח אלקטרוני. מבחינות מסוימות מעצר בפיקוח אלקטרוני נחשב למעצר לכל דבר, ומבחינות אחרות לא, כיוון שתנאי מעצרו של מי שנמצא תחת פיקוח אלקטרוני בביתו או במקום אחר, שונים באופן מהותי מתנאיו של מי שעצור בבית מעצר. עו"ד אסף דוק מסביר במאמר הבא כל מה שצריך לדעת על מעצר בפיקוח אלקטרוני.

מהו מעצר ולכמה זמן ניתן לעצור אדם

משטרת ישראל רשאית לעצור אדם הנחשד בביצוע עבירה למשך 24 שעות. לאחר מכן, אם המשטרה מבקשת להשאיר את החשוד במעצר, עליה להביאו בפני שופט מעצרים ולהציג את הטענות להארכת מעצרו. על מנת ששופט יעתר לבקשת הארכת המעצר בהליך מעצר הימים, על נציג המשטרה להראות כי מתקיימים תנאים המצדיקים הארכת המעצר. תנאים המצדיקים הארכת מעצר הם למשל: חשד סביר לכך שהעצור, אם ישוחרר יפגע ברכוש או באדם אחר, יבצע פשע, יחבל במאמצי החקירה או ימלט מן הרשויות.

כמו כן, בהתקיים נסיבות מתאימות, יכול השופט להיעתר לבקשת המשטרה או הפרקליטות לעצור חשוד עד תום ההליכים המשפטיים כנגדו. מעצר הוא חוויה קשה, שכן בנוסף לכך שחירותו של העצור נשללת, התנאים בבתי המעצר ירודים מתנאיהם של אסירים מורשעים הנמצאים בבתי הכלא, לכן בהתקיים התנאים המתאימים, יעדיף בית המשפט לשחרר את העצור לחלופות מעצר או להעבירו למעצר בפיקוח אלקטרוני.

שחרור ממעצר בפיקוח אלקטרוני

מעצר הוא הליך הפוגע קשות בחירותו, שגרת חייו וכבודו של העצור, אשר נמצא בחזקת חף מפשע כל עוד לא הוכח אחרת. חשוב להדגיש: עצור הוא חשוד אשר טרם הוחלט אם להגיש כנגדו כתב אישום ויתכן שבתום חקירה ראשונית ישוחרר והתיק כנגדו ייסגר בהמשך. מתוך רצון למנוע עוול וסבל שאינם מוצדקים לעצורים, מאפשר החוק להמיר את המעצר בחלופות פוגעניות פחות כאשר נסיבות המקרה מתאימות לכך. על פי רוב, בהתקיים התנאים המתאימים, יעדיף שופט להורות על המרת המעצר במעצר בית, שחרור העצור בתנאים מגבילים, שחרור בערבות וכדומה.

אם היו עוצרים ואוסרים את כל מי שמדינת ישראל חושבת שמגיע לו להיכלא בצורות ודרכים כאלו ואחרות, תהיו בטוחים שהיו צריכים להקים עוד מספר מתקני כליאה, לגייס כוח אדם נוסף ולייקר את שירותי בטחון הפנים בסכומים שמדינת ישראל לא יכולה להרשות לעצמה, לפיכך ולאור הנתונים העובדתיים המצטברים על עצורים

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

ואסירים שונים אשר אינם מהווים סיכון לשלום הציבור, הוחלט לפקח על נאשמים רבים ואף מורשעים בשלט רחוק באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני.

בשנת 2015 נכנס לתוקף חוק פיקוח אלקטרוני, ששינה את מעמדו של הפיקוח האלקטרוני ממעמד של חלופת מעצר כמו מעצר בית ושחרור בערבות, למעמד של מעצר. לשינוי זה יש מספר השלכות על מעצר בפיקוח אלקטרוני, כמו הגבלת משך הזמן בו ניתן להחזיק אדם במעצר בפיקוח אלקטרוני, והאפשרות להחזיר עצור בפיקוח אלקטרוני שהפר את תנאי הפיקוח אל בין כתליו של בית המעצר. מעצר בפיקוח אלקטרוני מאפשר למערכת להקל על עצורים שעניינם מצוי בחקירה מצד אחד, ומצד שני להקל את העומס בבתי המעצר.

נכון להיום, המספר המרבי של מפוקחים שניתן לפקח עליהם בעת ובעונה אחת בפיקוח אלקטרוני הוא 1,250 מפוקחים.

מטרת תכנית הפיקוח האלקטרוני

מטרת תכנית הפיקוח האלקטרוני הינה, בראש ובראשונה, להוות חלופת כליאה לעצורים ואסירים אשר מפאת מסוכנותם (וכן מעילות מעצר נוספות הקבועות בחוק ובפסיקה), לא ניתן היה לאפשר את שחרורם בדרך אחרת, בהעדר אפשרות לפיקוח אפקטיבי על עמידתם בתנאי השחרור שקבעו בית המשפט או ועדת השחרורים, לפי העניין.

העמדת כלי-פיקוח אפקטיבי במקרים אלה, מרחיבה את חלופות הכליאה הקיימות כיום, ובכך מאפשרת הן צמצום נזקי המעצר לגבי נאשמים - אשר חלופה זו מאפשרת להם, במידה מסוימת, להמשיך לחיות בקרב המשפחה והקהילה (בכפוף לתנאי תכנית הפיקוח), ולגבי אסירים - היא מרחיבה את האפשרויות לשחרור על-תנאי של אסירים, באופן המאפשר חזרה הדרגתית לקהילה והשתלבות בתכניות שיקום מתאימות.

כמו כן, מאפשר כלי זה חסכון ניכר במקומות כליאה במתקני שב"ס, וממילא הוא מאפשר את ריווח מתקני הכליאה, ותורם גם לחסכון תקציבי.

מעצר בפיקוח אלקטרוני, מעצם מהותו, שונה מהותית ממעצר מאחורי סורג ובריה בבית סוהר, ומגביל במידה פחותה בהרבה את העצור. בין היתר, הפיקוח האלקטרוני איננו כרוך בניתוקו של העצור מביתו וממשפחתו, ועל אף המגבלות הרבות הכרוכות בו - הוא מאפשר לעצור מידה רבה של שליטה באורחות חייו, לרבות לעניין ניהול סדר יומו, ניהול ארוחותיו, שמירת פרטיותו, וכן הלאה, זאת בניגוד למעצר במקום מעצר. בכל ההיבטים הללו הוא דומה יותר, מבחינה מעשית, לחלופת מעצר של מעצר בית.

מאז הוחל ביישומה של תכנית הפיקוח האלקטרוני נצבר ניסיון רב באשר ליתרונותיה וחסרונותיה של התכנית. לצד מטרותיה החשובות של התכנית, אשר הושגו, במידה רבה, הופקו גם לקחים בדבר חסרונותיה של התכנית במתכונתה הנוכחית, וביניהן - הקושי לקבוע מיהי האוכלוסייה המתאימה לתכנית זו, והקושי לאכוף את תנאי הפיקוח האלקטרוני נוכח ריבוי הפרות של מפוקחים, והחשש כי באופן זה, לא מתקיימת הגנה מספקת על שלום

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

הציבור וביטחונו.

באילו מקרים בית המשפט יורה על שחרור עצור באיזוק אלקטרוני?

נאשם שטרם התקבלה הכרעת הדין במשפטו, הוא בחזקת חף מפשע. בהתאם לכך, קבע המחוקק בחוק המעצרים כי ניתן להורות על מעצרו של אדם רק לאחר ששוכנע בית המשפט כי אין כל חלופת מעצר מתאימה בעניינו. כל אימת שקיימת חלופת מעצר אפשרית - הרי שיש להעדיף אותה על פני מעצרו של הנאשם.

גם לאחר שקבע בית המשפט כי יש לעצור את הנאשם - הרי שעליו להעדיף אפשרות של מעצר בפיקוח אלקטרוני, שהשלכותיו פוגעניות פחות ממעצר במקום משמורת - כל עוד הדבר ניתן, מבחינת הערכת מסוכנותו של הנאשם והאפשרות למזער מסוכנות זו באמצעות תכנית הפיקוח.

כאשר בית המשפט מצא שהתמלאו התנאים הבאים למתן צו מעצר לפי הוראות החוק, וכי לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה, רשאי הוא להורות כי חלף החזקת העצור במקום מעצר, ימצא העצור במקום שיקבע ולמשך תקופה שיקבע, בתנאי פיקוח אלקטרוני, אם התקיימו כל אלה:

□ הנאשם נתן הסכמתו לכך.

□ בית המשפט מצא כי בנסיבות המקרה מעצר בפיקוח אלקטרוני יאפשר את השגת תכלית המעצר, לאחר ששקל בין השאר את כל אלה:

א. חומרת העבירה שבה מואשם הנאשם.

ב. עברו הפלילי של הנאשם.

ג. אם נעצר הנאשם במעצר בפיקוח אלקטרוני בעבר - האם עמד בתנאי הפיקוח בהתאם לדיווח שימסור התובע לעניין זה.

על אף הנכתב, בית המשפט רשאי שלא להטיל מעצר בפיקוח אלקטרוני לגבי מי שנאשם בעבירות מסוימות (עבירות לפי סעיפים 257 או 259 לחוק העונשין, עבירה לפי סעיף 12 לחוק הכניסה לישראל ועבירה לפי סעיפים 2 / 3 / 4 לחוק מאבק בארגוני פשיעה), אלא אם כן שוכנע כי בשל נסיבות ביצוע העבירה או נסיבות המיוחדות של הנאשם, ובכלל זה היותו של הנאשם קטין, ניתן להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני.

חוק פיקוח אלקטרוני על עצור ועל אסיר משוחרר על תנאי

חוק פיקוח אלקטרוני על עצור ועל אסיר משוחרר על תנאי

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

טופס הסכמת עצור או אסיר למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני

טופס ההסכמה למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני חייב בחתימה של הגורמים הבאים: אסירים או עצורים שוועדת שחרורים או בית משפט החליטו על מעצרם בתנאי פיקוח אלקטרוני, עורכי דינם של אסירים או עצורים שהוחלט על מעצרם בתנאי פיקוח אלקטרוני, ונציגים בגירים שאצלם ישהו המפוקחים בפיקוח אלקטרוני.

יש להדפיס ולמלא את טופס ההסכמה למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני ולהגישו למזכירות בית המשפט בו מתנהל התיק נגד האסיר או העצור.

טופס הסכמת עצור או אסיר למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני

קיזוז תקופת מעצר מעונש מאסר בפועל

על פי רוב, נוהגים שופטים בישראל לקזז את תקופת מעצרו של נאשם מתקופת המאסר שנגזרת עליו במקרה של הרשעה. מעצר הינו הליך מניעתי ולא ענישתי, היות שכך, רואה החוק הישראלי צורך לנכות את תקופת המעצר מתקופת המאסר, על מנת שלא ליצור כפל עונש. חשוב לציין שאף על פי שזהו הנוהג במרבית המקרים, קיזוז תקופת מעצר מתקופת מאסר אינו הוראת חוק, אלא נתון לשיקולו של השופט.

האם יש לקזז תקופת מעצר בפיקוח אלקטרוני מתקופת מאסר שתיגזר על העצור?

לשינוי מעמדו של פיקוח אלקטרוני ממעמד של חלופת מעצר למעמד של מעצר יש כאמור השלכות רבות. אחת השאלות שעולות מהגדרתו של פיקוח אלקטרוני כמעצר היא האם יש לקזז את תקופת המעצר בפיקוח אלקטרוני מתקופת מאסר שנגזרת במקרה של הרשעה. שאלה זו נידונה במסגרת ערעור שהוגש לבית המשפט העליון במהלך שנת 2016. בעקבות ערעור זה נקבעה הלכה פסוקה ע"פ 7768/15, הקובעת כי אין לקזז ימי מעצר שרוצו במעצר בפיקוח אלקטרוני מתקופת המאסר שמוטלת על נאשם.

יחד עם זאת נקבע באותה פסיקה כי ניתן להתחשב בגורמים כמו משך המעצר בפיקוח אלקטרוני ותנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני כשיקולים להקלה בעונש.

להלן העתק מפסק הדין שניתן בבית המשפט העליון בע"פ 7768/15:

עפ-7768-15

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

ההבדל בין התנאים במעצר ובין התנאים בפיקוח אלקטרוני

הסיבה לכך שנפסק כי אין לקזז תקופת מעצר בפיקוח אלקטרוני מתקופת מאסר היא ההבדלים בין תנאי מעצר במתקן מעצר ותנאי מעצר בפיקוח אלקטרוני. כאמור, תנאיו של עצור במתקן מעצר הם ירודים וקשים אף מאלו של אסיר. זמנו של עצור אינו בידי, הוא אינו חופשי לקבוע את סדר יומו, להכין את מזונו, לפגוש בני משפחה וחברים, לקרוא או לצפות בטלוויזיה, לשוחח בטלפון ועוד. במקרה הטוב, מוקצבת לעצור שעה ביום להסתובב באוויר הפתוח, וזה רק בתנאי שמתקן המעצר בו הוא נמצא מאפשר זאת.

כמו כן, עצור נדרש לחלוק את תאו עם עצורים אחרים, אין לו פרטיות ואין לו מרחב מחיה ראוי. על פי התקנות, במתקן מעצר יש להקפיד שלכל עצור יהיו 4.5 מ"ר בממוצע וכי לא יהיו יותר מארבעה עצורים בתא אחד. בפועל, רבים ממתקני המעצר נבנו טרם שתוקנו התקנות החדשות, הצפיפות בהם גדולה יותר ממה שהחוק דורש והתנאים ירודים מהרצוי.

לעומת זאת, במעצר בפיקוח אלקטרוני העצור נמצא בביתו או במקום אחר בו בחר לשהות והוא רשאי לנהל את זמנו כרצונו, כל עוד הוא עומד בהגבלות שהוטלו עליו. למרות שחירותו של מי שנמצא במעצר בפיקוח אלקטרוני נפגעת, הרי שאין להשוות את מידת הפגיעה בחירותו של עצור בפיקוח אלקטרוני לזו של עצור במתקן מעצר, חירותו של עצור במתקן מעצר נפגעת במידה גדולה הרבה יותר.

יחידת מעוז - אחראית על תכנית הפיקוח האלקטרוני מטעם שירות בתי הסוהר

משרד רישום פיקוח אלקטרוני: טלפון: 08-9776400, פקס: 08-9193278.

מרכז שליטה פיקוח אלקטרוני: טלפון: 08-9776410, פקס: 08-9193815.

מנהלת היחידה בשב"ס: טלפון: 02-6225326.

חשיבות איכות הייצוג המשפטי בשחרור חשודים ונאשמים ממעצר לאיזוק אלקטרוני

חווית המעצר היא טראומטית עבור כל אדם ומהווה פגיעה קשה בשגרת חייו ובשגרת חייהם של יקיריו. בכל מקרה של מעצר יש לפנות מיידית לעורך דין מעצרים, אשר בכוחו לפעול למען שחרור ממעצר או המרת המעצר בחלופה הולמת שלא תפגע בצורה כה חריפה בחירותו ובכבודו של העצור. במקרים רבים החלטות שופטי המעצרים במקרים אלו נוטה לכף החומרה עקב הקונספציה הראשונית והמוטעית של אשמת החשוד, לכן קיימת חשיבות מכרעת לייצוג וליווי של עורך דין מעצרים מומחה.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

משכך, קיימת חשיבות מכרעת לסיוע מטעם עורך דין המתמחה בהליכים מעצר אשר יפעל במלוא המרץ ובכל אמצעי קיים בחוק לביטול הליך המעצר. במידה ונעצרת, עליך להיוועץ באופן מיידי עם עורך דין מעצרים שילחם עבורך בבית המשפט ויסייע לך להציג את גרסתך בצורה המשכנעת והטובה ביותר מבחינה משפטית על מנת שתקבל את החופש שלך חזרה.

צוות עורכי הדין שלנו, ביניהם גם יוצאי הפרקליטויות השונות ורשויות האכיפה, מונה צוות אנשים מוכשר וייחודי המתורגל בחשיבה "מחוץ לקופסה" למציאת פתרונות מקוריים ופועל תמיד למען לקוחותיו ללא מורא ובנאמנות, תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במגוונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצון המטופל. להתייעצות בנושא שחרור חשודים ונאשמים ממעצר באיזוק אלקטרוני ניתן ליצור עימנו קשר בכל שעה בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.